

Če hočemo umiriti psa, najprej umirimo sebe

Petarde, ne hvala! Kako hišne ljubljence zaščitimo pred pokanjem – Trpijo predvsem psi, mačke se poskrrijejo

LJUBLJANA – Z veseljem decembrom v mesto pridejo tudi petarde. Pokanje različnih pirotehničnih izdelkov se stopnjuje vse do silvestrovega, ko nebo in mestne ulice postanejo pravo odlagalnišče petard. Po zakonu so tovrstni izdelki sicer dovoljeni le med 26. decembrom in 2. januarjem, toda vsi vemo, da v mestu poka že veliko prej.

NINA KRAJČINOVIĆ

Tega je sicer vsako leto manj, kar pa ne pomeni, da je obdobje za hišne ljubljence kaj manj stresno. Trpijo predvsem psi, medtem ko se mačke zavlečejo v svoja varna zatočišča in tam počakajo, da mine. Po podatkih društva za zaščito živali več kot tretjina psov trpi za najhujšo obliko strahu pred glasnimi zvoki.

Tako mačke kot psi pa se petard bojijo predvsem zato, ker ne vedo, kaj ta neprijetni zvok pomeni. Po odgovore na to, kako živalim pomagati, da bi ta čas preživele kar najmanj stresno, smo se obrnili na kliniko za male živali, ki poleg ljubljanskega društva za zaščito živali in policije tudi letos aktivno sodeluje pri akciji Petarde, ne hvala! Sabina Stariha Pipan, doktorica veterinarske medicine, nam je najprej pojasnila, da živali ob pokanju petard doživljajo podoben ali še hujši strah kot majhni otroci, ravnanje pri tem pa je odvisno od stresa, ki ga žival doživi.

Po njenih izkušnjah pokanje vpliva tako na pse kot na mačke, ki pa se večinoma skrivajo.

Predvsem ostanimo mirni

Če imamo torej doma mladega psa, za katerega bo letošnje decembrsko pokanje prvo v življenju, poskusimo ob pokih ostati kar najbolj mirni, poleg tega samo pokanje povežemo s čim pozitivnim, na primer zaigramo veselje, psu ponudimo približek ali mu kako drugače damo vedeti, da se ne dogaja nič strašnega.

Če se vseeno ustraši, njegov strah sprva prezremo, odzovemo se le, če doživlja hud stres. Takrat ga lahko objamemo in mirno držimo, vendar ne govorimo z njim, prav tako ga ne božamo. Ko se umiri, ga

Za pse prihaja eno najbolj stresnih obdobij v letu. FOTO MATEJ DRUŽNIK

pohvalimo. Sogovornica priporoča tudi, da v obdobju, ki je pred nami, pse na sprehod vodimo v času, preden se začne najhujše pokanje, se pravi pred deseto zvečer, vsekakor pa je dobro, da so psi na povodcu, saj sicer v strahu lahko zbežijo.

»Kadar imamo opraviti s psom, za katerega že vemo, da se petard izredno boji ali ima celo fobijo, mu lahko pomagamo na različne načine,« pojasnjuje Stariha Pipanova. Na pokanje ga navajamo počasi, na spletu se da namreč kupiti zgoščenke, s katerih predvajamo pokanje. Psa najprej umirimo, potem pa ga počasi navajamo na zvok.

Toda za kaj takšnega je potreben čas, pove sogovornica, zato

skrbnikom preplašenih psov, ki potrebujejo takojšnjo pomoč, priporoča obisk veterinarja, ki jim bo predpisal pomirjevala. Zdravilo je treba psu dati pravočasno, se pravi vsaj eno uro prej, preden se pokanje začne, predvsem pa ga morate, če veste, da bo kuža za silvestrovo ostal sam doma, na njem prej preizkusiti, saj je treba odmerek uravnati.

Psi kažejo znake stresa na različne načine, lahko denimo begajo po stanovanju, praskajo po tleh, sojejo z odprtim gobcem, cvilijo, lajajo, od groze lahko tudi bruhajo ali kopljejo po tleh. Če se znajdemo v taki situaciji, je najbolje, da damo psa v prostor, kjer se pokanje naj-

manj sliši, potem pa ga poskušamo pomiriti.

V takšnih primerih ga lahko tudi držimo, dokler se ne pomiri, če pa se zavleče v kakšen kot, ga pustimo popolnoma pri miru. Na spletu se sicer dobijo tudi feromonske ovratnice in posebni »jopiči«, ki na pse delujejo pomirjevalno, od naravnih zdravil pa jim lahko pomagajo predvsem baldrijanove kapljice.

Varen prostor za živali

Da se je treba pred uporabo pomirjeval pri živalih posvetovati z veterinarjem, svetuje tudi Maša Cerjak Kastelic z ljubljanskega društva za zaščito živali. Po njenih besedah je treba živalim v tem obdobju

prav tako zagotoviti varen prostor, umik v notranjost hiše pa naj se, če se le da, omogoči tudi zunanjim živalim. Zanje je novoletni čas še posebno naporen, saj se pred glasnimi poki nimajo kam umakniti.

Na društvu opozarjajo še, da poki med drugim povzročajo dezorientacijo ptic, ki se prestrašijo in preusmerijo svoj let v napačno smer. Posledica je izguba energije in povečana potreba po hrani, ki je v zimskem času že tako primanjkuje. Stres ob pokanju doživljajo tudi živali na kmetiji, pri kokoših lahko tako upade proizvodnja jajc ali pa so jajca deformirana, podobno je pri kravah, ki zaradi stresa proizvajajo manj mleka.

Pri domačih živalih, ki jih imamo v stanovanju ali hiši, moramo biti še zlasti pozorni na manjše vrste, kot so kunci, morski prašički in papige, ki so izredno občutljive za stres. V času praznovanja jim zato lahko uredimo varen prostor v delu hiše, ki je najmanj izpostavljen zunanemu dogajanju. Če te možnosti nimamo, kletko postavimo pod mizo ali jim uredimo prostor v spodnjem delu omare oziroma nekje čim dlje od oken.

Vsekakor je izredno pomembno, da sami ostanemo mirni. Svoje počutje in vedenje namreč prenašamo na živali, zato se bodo te hitreje umirile, če bomo mi ohranili mirno kri.

V MESTU

PRIJETNO Z DOBRODELNIM

Umetniški sejem

Slovenski etnografski muzej bo jutri med 10. in 18. uro gostil umetniški sejem, na katerem bo svoje izdelke na ogled postavilo štirideset mlajših oblikovalcev slik, nakita, grafik, pohištva in dodatkov. Tudi letos bodo poskušali polepšati življenje nekaterih otrok v stiski, zato bodo del izkupička od prodaje izdelkov namenili projektu Botrstvo ter ustvarjalki in njeni družini, ki jim je požar uničil dom. Da bo razpoloženje še bolj prijetno, bodo poskrbeli za prijetno glasbo in slastne dobrote. Vstop prost.

ODPRTA ULICA

Križevniška vabi

Nocoj ob 18. ure naprej se bo dogajalo na Križevniški, kjer se bodo zbrali in ljudi pogostili vsi ustvarjalci, ki delujejo v tej ljubljanski ulici. Pilo se bo kuhano vino, jedlo tajske kari, svetovalo se bo o prazničnih pričeskah, potekalo bo nagradno žrebanje, glasbeno podlago pa bo pripravil didžej Dado.

ZABAVA

Tetkine radosti

Jutri ob 23. uri se v Gali hali obeta zabava v ritmični jugoslovanski šik slagerjev. Dedka Mraza bodo klicali didžeji Borka, Bakto in Woo-D, ki bodo prizorišče napolnili s polno vrečo funka, slagerjev, diska, beata, soula, obskurne hipijade, izkrivlje-

nihi filmskih citatov, mehke avantgardne pornografije in deplasnega ekonomsko-propagandnega materiala vseh finih etiket Suzy, Helidon, Diskos, RTB in Jugoton. Do polnoči bo vstopnina pet evrov, kasneje sedem.

Do konca leta ne bodo zamenjali vseh izkaznic

Urbana v MKL zamuja Kdaj bo ukinjena stara članska izkaznica, bo znano januarja

Stara izkaznico bodo člani v ljubljanskih knjižnicah lahko uporabljali še vsaj nekaj tednov. FOTO ALEŠ ČERNIVEC

LJUBLJANA – V Mestni knjižnici Ljubljana do konca leta ne bodo zamenjali vseh dosedanjih članskih izkaznic s kartico urbana. Šele te dni so začeli izdajati tudi urbano, ki pa ne omogoča nalaganja denarja, povezovanja v sistem Bicikelj in drugih storitev.

ANDREJA ŽIBRET

V mestni knjižnici je skoraj 84 tisoč aktivnih članov. Člansko izkaznico urbana jih uporablja približno 63.100, okoli 20.600 pa jih trenutno še uporablja staro člansko izkaznico, je povedala direktorica Jelka Gazvoda: »Dopolnitev programa z dodatnimi funkcijami zamuja, ne po naši krivdi. Natančen datum dokončne odprave stare izkaznice bo sporočen javnosti v januarju.« Za uporabo storitev knjižnice prek mobilnega telefona se je odločilo približno dvesto članov.

Najprej je bilo predvideno, da bodo dosedanje članske izkaznice v MKL s kartico urbana postopoma zamenjevali leto dni in da bo prehod končan do junija letos. Nato pa so ta rok zaradi zahtev

informativskega pooblaščenca, ki je določil, da lahko uporabniki zaradi zakona o varovanju osebnih podatkov zahtevajo izdajo članske kartice, ki ni povezana z drugimi storitvami, ki jih omogoča mestna kartica urbana, predstavili na december. Predvideno je tudi bilo, da bodo od oktobra članom, ki ne bodo dovolili preverjanja njihovih osebnih podatkov v bazi izdajatelja – ljubljanskega potniškega prometnega podjetja, izdajali posebno urbano, namenjeno samo uporabi v knjižnici, ne pa za druge storitve.

Visoki stroški

Po direktoričnih podatkih je projekt uvedbe urbane kot članske izkaznice do zdaj stal skoraj 275 tisoč evrov, od tega so bili stroški za opremo – tiskalnike, terminale, tablice za podpisovanje – dobrih 125 tisoč evrov, stroški programskih rešitev (Imovation, IZUM) pa nekaj pod 150 tisoč evrov.

Dodatne programske rešitve zaradi zagotavljanja varstva osebnih podatkov članov znašajo 17 odstotkov vseh stroškov. Letni stroški upravljanja sistema ter stroški najema infrastrukture so približno 62 tisoč evrov.

Prvič so šli na koncert, drugič na pogovor z županom

Dvojni obisk Londona Na nastopu Mednarodnega orkestra Ljubljana osmerica, k županu Johnsonu šli le trije

LJUBLJANA – Obiska mestnih delegacij z županom Zoranom Jankovičem na čelu v Londonu 25. novembra in 9. decembra sta bila uradna in napovedana, stala pa sta nekaj več kot 7000 evrov, so na naše vprašanje odgovorili iz županovega kabineta. Prvič je tja odpotovalo osem ljudi, drugič trije.

JANEZ PETKOVŠEK

Nenavadno je namreč, da je delegacija v dveh tednih dvakrat obiskala isti kraj. Povrh pa še v tujini. Zaradi teh obiskov župan ni vodil kar dveh sej mestnega sveta.

Na prvem obisku Londona se je župan z delegacijo po pojasnilu njegovega kabineta srečal z županjo Westminster Sarah Richardson, s katero sta skupaj obiskala koncert Mednarodnega orkestra Ljubljana. Ta je na svoji turneji Ljubljano predstavljal kot kozmopolitsko mesto, mesto mladih, kreativcev in kot mesto priložnosti. Na koncertu je sodelovalo 82 glasbenikov iz 20 držav, od tega 20 iz londonskega orkestra The Young Musicians Symphony Orchestra.

Obiskovalce sta v dvorani St. John's Smith Square pozdravila župan in županja, nato pa sta jim Petra Stuček (Turizem Ljubljana) in Blaž Peršin (Muzej) in galerije mesta Ljubljana predstavila Ljubljano, predvsem decembrsko praznično dogajanje, projekt Emona 2000, ki bo zaznamoval prihodnje leto, ter razstavo Kolo – 5200 let.

Za vnovični obisk Londona so se odločili, »ker zaradi logističnih za-

pletov do srečanja med županoma obeh prestolnic 25. novembra ni prišlo« in ker je Zoran Jankovič od londonskega župana Borisa Johnsona prejel povabilo na srečanje za 9. decembra.

Razlogi obiskov

Zanimali so nas razlogi obiskov in dobili odgovor, da si je župan že na začetku mandata postavil cilj spoznati župane nekaterih velikih in uspešnih mest, med drugim tudi Londona. Sodelovanju z mesti pripisuje velik pomen, saj si ta lahko izmenjujejo izkušnje, London pa je zanimiv še z vidika gospodarskih povezav in je središče morebitnih vlagateljev. To je bila ena od tem pogovora med županoma, saj bi bila odločitev kakšnega investitorja za vlaganje v Ljubljano dobrodošla.

Ker je župan Johnson privržen kolesar, kolesarska infrastruktura v Londonu pa je med njegovimi prednostnimi nalogami, so se veliko pogovarjali o projektu Bicikelj, poleg tega mu je delegacija omenila še obisk britanskega kraljevega para princa Edwarda s soprogo Sophie v Ljubljani junija letos ter njun sprejem v mestni hiši, obisk britanske

kraljice Elizabete II. s soprogom princem Filipom v oktobru 2008 ter nedavni koncert Mednarodnega orkestra Ljubljana, ki je novembra gostoval v Londonu, in srečanje z westminstrsko županjo.

Nazadnje je župan londonskega kolega povabil na obisk v Ljubljano, saj bo naša prestolnica od 22. do 24. septembra 2014 gostila največjo konvencijo v britanskem turizmu – ABTA.

Pot v New York?

V dopisu so še navedli, da so bili stroški obeh poti dobrih 7000 evrov, podrobneje pa jih niso razložili. Čeprav je župan že povedal, da si želi obiskati tudi New York, smo ostali brez odgovora, ali namerava tja še v tem mandatu. Dejali so le, da o morebitnem potovanju v New York dogovorov še ni.

KDO JE BIL V MESTNIH DELEGACIJAH

Delegacijo MOL so novembra sestavljali župan, podžupanja Tjaša Ficko, vodja oddelka za kulturo Mateja Demšič, direktor zavoda Muzej in galerije mesta Ljubljana Blaž Peršin, direktor Festivala Ljubljana Darko Brlek, vodja odnosov z javnostmi pri Turizmu Ljubljana Petra Stuček, Sania Huskić Hočevar z odseka MOL za odnose z javnostmi in Bernarda Menart z odseka za mednarodne odnose in protokol. Decembra so šli v London župan, podžupanja Fickova in Monika Zupanc Jelinič z odseka za mednarodne odnose in protokol.

Današnje ekonomsko stanje v Sloveniji je primerno razmeram v svetu, sami pa smo ga v preteklosti še poslabšali. Predvidevam, da bomo dosegli dogovor med delom in kapitalom, ki bo povečal konkurenčnost slovenskega gospodarstva.

STOJAN PETRIČ, KOLEKTOR

Več preberite to soboto v posebni prilogi Dela — **PODJETNIŠKE ZVEZDE**

Delo, d. d., Dunajska 5, 1509 Ljubljana

Adijo, tovarna

Ste delali v kateri od propadlih ljubljanskih tovarn ali podjetij? Pošljite nam fotografije ali svoja razmišljanja in nam zaupajte svoje spomine.

ljubljanec@delo.si ali

Delo, d. d., Dunajska 5, Ljubljana s prispom »Adijo, tovarna«

karnion holistični center razvoja osebne uspešnosti

since 1991

Hitro in učinkovito do znanja tujih jezikov

www.karnion.si

01/3623-253